

Titel: Kapitel 4.

Citation: "Kapitel 4.", i 1909: Lov, s. Nr. 53. Lov af 26. Marts om Rettens Pleje.. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-r30-shoot-chptrd1e1199/facsimile.pdf> (tilgået 03. juli 2024)

Anvendt udgave: 1909: Lov

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Nr. 53. Rettens Afsigelse af Domme og Kendelser og dens øvrige Beslutninger optages
 26de i Retsbogen. Domme og Kendelser indføres fuldstændigt i Dombogen.
 Marts. Om noget i øvrigt skal optages i Retsbogen, beror paa, om saadant særlig er foreskrevet i Loven.

§ 37.

Hvor ikke det modsatte er udtrykkelig bestemt, finder Oplæsning og efter Omstændighederne Vedtagelse af det Retsbogens tilførte kun Sted, naar Rettens Formand af særlige Grunde anser det for nødvendigt, enten af egen Drift eller i borgerlige Sager ifølge Begæring af Part, Vidne eller Syns- eller Skønsmand.

§ 38.

Retsbogen underskrives ved hvert Retsmødes Slutning af Rettens Formand, fremdeles af de Personer, der maatte have fungeret som Retsskriver eller Retsvidner. Den afgiver Bevis for, hvad der er foregaaet under Retshandlingen, og særlig for, hvorledes der er gaaet til Værks med Hensyn til Former, som efter Loven skulle iagttages; Modbevis er ikke udelukket.

§ 39.

Aktstykker og andre Dokumenter, som fremlægges i Retten, forsynes med Fremlæggelsespaategning.

§ 40.

Stævningerne og Parternes øvrige Processkrifter forblive i Rettens Arkiv. Af Dokumenter og andre Aktstykker, der benyttes som Bevis, skulle, naar de forlanges tilbageleverede, Genpart, der bekræftes af Retsskriveren, eller, hvor saadan ikke er ansat, af Dommeren, afgives til Retten; dog undtages herfra Dokumenter, der ere Udskrift af Embedsbøger. Om og i hvilket Omfang Genpart skal tages af Handelsbøger, Regnskabsbøger eller andre Dokumenter af betydeligt Omfang, beror paa Formanden.

§ 41.

Hvor en Retsskriver er ansat, samler han de enhver Sag vedkommende Dokumenter og bevarer dem samt de af tilbageleverede Originaler tagne Genparter. Ved andre Retter paahviler dette Dommeren. De i Nævningesager overensstemmende med §§ 872 og 876—878 udfærdigede Spørgsmaal tilligemed Nævningernes vedtagne Erklæringer blive at samle og opbevare som Bilag til Retsbogen.

§ 42.

Udenfor de Tilfælde, for hvilke der i denne Lov er truffet særlig Bestemmelse, kunne Parterne samt andre, som deri have retlig Interesse — de sidstnævnte i Straffesager dog først, naar Sagen er endt — hos Retsskriveren eller, hvor ingen saadan er ansat, hos Dommeren forlange Udskrift af Retsbøgerne, derunder dog ikke Stemmegivningsbogen, samt af de øvrige hos Retten beroende til en Sag hørende, fremlagte Dokumenter.

*Kapitel 4.***Dommere, Retsskriverer, Retsvidner og Retsbude m. m.**

§ 43.

Faste Dommere ved Rigets almindelige Domstole beskikkes af Kongen. Underretsdommere, som tillige have administrative Forretninger, beskikkes under de hidtil brugte Betegnelser, dog med Udeladelse af Betegnelsen som Skriver.

Nr. 53. Lov af 26. Marts om Rettens Pleje.

Kun fuldstændige, uberygtede, vederhæftige Mænd, som have underkastet sig Nr. 53. den fuldstændige juridiske Eksamen med bedste Karakter, kunne beskikkes. Dog skulle Mænd, som have bestaaet den nævnte Eksamen med Karakteren *haud illaudabilis* 26de Marts efter denne Eksamens tidligere Ordning eller *haud illaudabilis* 1mi gradus efter den nuværende Ordning, og som i øvrigt opfyldte de foran nævnte Betingelser, kunne beskikkes i de i § 22, 1ste Stykke, omhandlede Embeder som Underretsdommere udenfor København, naar de i mindst 5 Aar have haft fast Beskikkelse i noget af de i § 53, 1ste Stykke, nævnte Embeder eller i Embeder under Politiet i København eller som Retsskriverer (§ 17, 1ste Stykke), eller naar de i Løbet af mindst 5 Aar med fornøden Bemyndigelse jævnlig have deltaget i de egentlige Dommerforretninger ved Underretter udenfor København. Med Hensyn til Udbringelse af det nævnte Tidsrum finder Bestemmelsen i § 44, 4de Stykke, tilsvarende Anvendelse.

§ 44.

Til Højesteretsdommer kan i Reglen kun beskikkes en Mand, der i 3 Aar har været Landsdommer, Formand i Byretten for København, Formand eller Næstformand i Sø- og Handelsretten, Overretsassessor, Kriminal- og Politiretsassessor, Højesterets-sagfører, Departementschef i Centraladministrationen eller beskikket Lærer i Lovkyndighed ved Universitetet.

Førend nogen kan beskikkes til Højesteretsdommer, skal han først have godtgjort sin Dygtighed til at have Sæde i Retten ved som Prøve at votere først i mindst 4 Sager, af hvilke mindst den ene skal være borgerlig.

Til Landsdommer kan i Reglen kun beskikkes en Mand, der i 3 Aar har været enten i nogen af de i 1ste Stykke nævnte Stillinger eller Underretsdommer, Politimester, Overretssagfører, Landsretssagfører eller kgl. ansat Embedsmand i Centraladministrationen.

Til Udbringelse af de i ovennævnte Bestemmelser ommeldte 3 Aar kan Virksomhed i forskellige af de nævnte Stillinger sammenlægges.

Til at indtræde i de i § 21, 1ste og 2det Stykke, ommeldte ekstraordinære Retter skulle saa vidt muligt faste Dommere beskikkes. Ingen kan beskikkes, som ikke opfylder de i § 43, 2det Stykke, nævnte Betingelser.

§ 45.

Midlertidig Beskikkelse til Højesteretsdommer kan ikke finde Sted. Ved Embedsledighed skal fast Beskikkelse ske inden 6 Maaneders Forløb.

Til midlertidig at beklæde andre Dommerembeder, naar det paa Grund af Embedsledighed eller en fast Dommers Forfald maatte være nødvendigt, meddeler Justitsministeren Beskikkelse. Udenfor Tilfælde af Sygdomsforfald kan Embede som Landsdommer, som Dommer i Byretten for København, som Formand eller Næstformand i Sø- og Handelsretten eller som Underretsdommer udenfor København i de Tilfælde, hvor denne i Medfør af § 22, 2det Stykke, ikke har administrative Forretninger, ikke holdes besat ved midlertidig Beskikkelse udover et Aar.

I paatrængende Tilfælde, samt naar den faste Dommers Forfald skønnes at ville blive kortvarigt, kan Landerettens Formand bemyndige til midlertidig at forestaa Dommerembedet ved en Underret udenfor København. Herom skal Meddelelse straks ske til Justitsministeren, som træffer endelig Bestemmelse.

Den, som beskikkes til midlertidig at beklæde et Dommerembede, maa være i Besiddelse af de samme Egenskaber, som udkræves til at beklæde Embedet som fast

Nr. 53. Dommer. Dog er det ved Underretterne udenfor København med Hensyn til Eksamenfordringen tilstrækkeligt, at den paagældende har underkastet sig den fuldstændige juridiske Eksamen med Karakteren haud illandabilis eller har opnaaet Karakteren „Bekvem“ eller „Første Karakter“ enten ved den juridiske Fællesprøve eller ved den tidligere eller nuværende juridiske Eksamen for ustuderede.

§ 46.

Den Bemyndigelse, som i Henhold til § 17 kan gives til paa en Underretsdommers Ansvar at udføre visse denne paahvilende Embedsforretninger, kan kun meddeles Personer, som have de i § 43 angivne Egenskaber; dog er det tilstrækkeligt, at den paagældende fyldestger den i § 45 i Slutningen angivne Fordring med Hensyn til juridisk Eksamen. Bemyndigelse til at udføre Forretninger, der ikke ere egentlige Dommerforretninger (§ 17, 3die Stykke, 1ste Punktum), skal ogsaa kunne meddeles Kvinder.

§ 47.

Naar det paa Grund af en Dommers Udelukkelse eller Fritagelse formødelst Inhabilitet maatte være nødvendigt, beskikker Justitsministeren eller, ved Underretterne udenfor København, Landsrettens Formand en Sættedommer.

Med Hensyn til Sættedommerne finde Reglerne i § 45, 4de Stykke, Anvendelse.

§ 48.

Spørgsmaal om en Dommers Strafansvar for Overtrædelse af de ham efter Lovene som Dommer paahvilende Pligter bedømmes — bortset fra det i § 49, 2det Stykke, omhandlede Tilfælde — efter Straffeloven og paakendes under en selvstændig Straffesag; dog kan Straffen, hvis den ej overstiger Bøder, i Tilfælde af Anke eller Kære paalægges uden særligt Sagsanlæg, efter at der, om fornødent, er givet vedkommende Dommer Lejlighed til mundtlig eller skriftlig at udtale sig om det paagældende Forhold.

Erstatningsansvar maa som hidtil gøres gældende ved Anke, for saa vidt det ikke enten efter Bogen om Strafferetsplejen paakendes i Forbindelse med Spørgsmaal om Straf eller indtales, efter at Straffedom er fældet over den paagældende.

§ 49.

Ger en Dommer sig som saadan skyldig i Forsømmelse eller Skødesløshed i Embedsførelse, der dog ikke er af saadan Beskaffenhed, at den ifølge Lovgivningen paadrager Straf, eller adviser han i øvrigt utilberligt eller usømmeligt Forhold, paahviler det Formanden i den Ret, hvoraf han er Medlem, med Hensyn til Landsretternes Formænd og Formanden samt Næstformanden for Sø- og Handelsretten, Højesterets Formand, samt med Hensyn til de øvrige Dommere vedkommende Landsrets Formand, i Stilhed at give ham fornøden Advarsel.

Det staar derhos enhver, der under Møde for en Ret anser sig krænket ved utilberligt eller usømmeligt Forhold fra en Dommers Side, frit for at paaklage det af Dommeren udviste Forhold til højere Ret. Klagen, der maa fremsættes skriftlig og inden fjorten Dage, efter at Sagens Behandling for paagældende Ret er sluttet, behandles i øvrigt overensstemmende med de i Kapitel 83 givne Regler for Kæremaal. Finder den overordnede Ret Klagen begrundet, kan den udtale sin Misbilligelse af Dommerens Adfærd eller paalægge ham en Bøde.

Nr. 53. Lov af 20. Marts om Rettens Pleje.

§ 50.

Nr. 53.
26de
Marts.

Viser saadan, efter Omstændighederne gentagen, Advarsel, Misbilligelse eller Bøde sig frugtesløs, eller har Dommeren gjort sig skyldig i et Forhold, der maa svække eller gøre ham uværdig til den Agtelse og Tillid, som Dommerkaldet forudsætter, kan dette drage til Følge efter Omstændighederne Afsættelse uden Pension eller med Pension, beregnet efter Pensionslovens Regler, eller endelig saaledes, at Pensionens Størrelse bliver at bestemme ved særlig Lov. Er der Tale om et efter Straffeloven strafbart Forhold, bliver Sagen af Justitsministeren eller af Formanden at foranstalte forfulgt som selvstændig Straffesag. I andet Fald, eller naar Dommen i Straffesagen ikke lyder paa Embedsfortabelse, afgøres Spørgsmaalet ifølge Justitsministerens nærmere Bestemmelse under en af det offentlige mod Dommeren anlagt Sag. Sagen behandles efter de for Landsretsproceduren for borgerlige Sager i 1ste Instans gældende Regler.

I Overensstemmelse hermed bliver det fremdeles at afgøre, hvorvidt en Dommer bør ved Dom afsættes paa Grund af vedvarende Aands- eller Legemssvaghed.

De Underretsdommere, der tillige have administrative Forretninger, kunne afskediges efter de hidtil gældende Regler.

§ 51.

Naar Straffesag er rejst mod en Dommer, eller naar han maa antages at have gjort sig skyldig i saadant utilbørligt Forhold, som omhandles i § 50, saavel som naar han er bleven uvederhæftig eller aandsvag, kan han suspenderes. Afgørelse herom træffes, naar Talen er om en Underretsdommer, af Landsrettens Formand og to af Rettens Medlemmer, og naar Talen er om en Højesterets- eller Landsdommer eller om Formanden eller Næstformanden for Sø- og Handelsretten, af Højesterets Formand og to af Rettens Medlemmer.

De Underretsdommere, der tillige have administrative Forretninger, kunne suspenderes af Justitsministeren.

§ 52.

Beslutning om Ophør af midlertidig Beskikkelse til at beklæde et Dommerembede (§ 45) eller af Bemyndigelse til at udføre Dommergerning efter § 17, 3die Stykke, kan tages af den Myndighed, der har meddelt den, dog, for saa vidt det er Landsrettens Formand, med Ret for den paagældende til at forelægge Spørgsmaalet for Justitsministeren.

§ 53.

Justitssekretærer ved Højesteret, Landsretterne, Københavns Sø- og Handelsret og Københavns Byret, Pante- og Brevskriveren ved sidstnævnte Ret og samtlige Fuldmægtige ved de nævnte Retter beskikkes af Kongen.

Til midlertidig at beklæde et af de nævnte Embeder, naar det paa Grund af Embedsledighed eller Forfald maatte være nødvendigt, meddeler Justitsministeren Beskikkelse. I paatrængende Tilfælde, samt naar Forfaldet skønnes at ville blive kortvarigt, kan vedkommende Rets Formand give den midlertidige Bemyndigelse. Herom skal Meddelelse straks ske til Justitsministeren, som træffer endelig Bestemmelse.

Til fast eller midlertidig at beklæde de i denne Paragraf nævnte Embeder udkræves, at vedkommende er en fuldmyndig, uberygtet og vederhæftig Mand, samt at han har underkastet sig den fuldstændige juridiske Eksamen i det mindste med Karakteren haud illaudabilis eller har opnaaet Karakteren „Bekvem“ eller „Første Karakter“ ved den juridiske Fællesprøve eller ved den tidligere eller nuværende juridiske Eksamen for ustuderede.

Nr. 58. Lov af 26. Marts om Rettens Pleje.

Nr. 53.
26de
Marts.

§ 54.

Naar nogen af de i § 53 nævnte Embedsmænd paa Grund af Inhabilitet er udelukket, beskikker vedkommende Rets Formand i fornødent Fald en Mand, som har de i § 53, 3die Stykke, angivne Egenskaber, til at fungere i Sagen.

§ 55.

Klage over en Justitssekretærs og i København over Pante- og Brevskriverens Afgørelser fremsættes inden 6 Maaneder for den Ret, ved hvilken han er ansat. Efter at have modtaget den paagældende Embedsmands Erklæring afgør Retten, for Københavns Byrets Vedkommende Rettens Formand, Sagen ved Kendelse. Mod denne Kendelse kan rejses Kæremaal. Hvor Retsskriverforretningerne paahvile Dommeren, afgøres deslige Klager ved Kære. Dette gælder ogsaa om Klager over Afgørelser af de i § 17, 2det Punktum, nævnte særlige Retsskriver. Kærefristen er i de 2 sidstnævnte Tilfælde 6 Maaneder.

Med Hensyn til Retsskriveres og Pante- og Brevskriverens Ansvar til Straf og Erstatning for Overtrædelse af deres Embedspligter finde Reglerne i § 48 tilsvarende Anvendelse.

§ 56.

Til Retsmøder, der i Straffesager afholdes af en Ret, som beklædes af Enkelt-dommer, skal, saafremt ingen særlig Retsskriver er til Stede, en Stævningsmand i eller udenfor Retskredsen eller i Mangel af en saadan en fuldmyndig, uberygtet Mand i selvstændig Stilling af Dommeren tilkaldes som Retsvidne. Kan en saadan ikke straks komme til Stede, bliver Retsbehandlingen at udsætte, medmindre dens Øjemed derved vilde staa i Fare for at forspildes. Tilkaldelse af Retsvidne kan fremdeles undlades, naar der er beskikket en Forsvarer for Sigtede, eller denne selv har antaget en saadan, medmindre den valgte Forsvarer ifølge § 804 Nr. 3 er udelukket fra Retsmødet eller dette holdes for lukkede Døre og Tilkaldelsen forlanges enten af Sigtede eller Forsvareren. I sidstnævnte Tilfælde skal der, naar Ønske derom fremsættes og Omstændighederne tillade det, tilkaldes en anden end en Stævningsmand.

Dommeren sørger saa vidt muligt for, at Tilkaldelsen af andre end Stævningsmændene sker efter Omgang; kun i Nødsfald kan en Person tilkaldes til at fungere flere Dage efter hinanden. Hvor Forholdene tillade det, bør der gives ham et passende Varsel. Udebliver et tilkaldt Retsvidne uden lovligt Forfald eller uden betimelig Anmeldelse herom, kan det straffes med en Bøde af indtil 20 Kr. Dommeren kan paalægge Retsvidnerne at iagttage Tavshed om, hvad de ved Retsbehandlingen erfare om Undersøgelsens Genstand; Overtrædelse af et saadant Paalæg straffes med Bøder indtil 100 Kr.

Retsvidner have Krav paa samme Godtgørelse som i § 183 foreskrevet for Vidner. Den Retten i § 183, 3die Punktum, givne Beføjelse til at tilstaa et Vidne passende højere Godtgørelse end den almindelige skal uden Hensyn til, om den der nævnte Betingelse er til Stede, kunne anvendes ved tilkaldte Retsvidner, naar det skønnes, at Tilkaldelsen har medført større Tab eller uforholdsmæssigt Besvær eller Ulempe for den tilkaldte.

§ 57.

Ved Højesteret, Landsretterne, Sø- og Handelsretten i København og Københavns Byret ansætter Rettens Formand det fastsatte Antal Retsbude. Ved hver Underret udenfor København ansætter vedkommende Dommer et Retsbud.

§ 58.

I hver af de i § 12 ommeldte Retskredse ansættes det fornødne Antal Stævningsmænd.

Nr. 53. Lov af 26. Marts om Rettens Pleje.

De ved Landsretterne og Underretterne ansatte Retsbude kunne benyttes som Nr. 53. Stævningsmænd for vedkommende Rets Omraade i det Omfang og paa den Maade, ^{26de} som vedkommende Formand eller Underretsdommer nærmere bestemmer. De Stævningsmænd, som yderligere efter Justitsministerens Bestemmelse behøves, beskikkes af vedkommende Formand eller Underretsdommer. Fortegnelse over Retskredsens Stævningsmænd opslaas paa Tingstederne samt henholdsvis i Landsretternes og Københavns Byrets Lokaler og bekendtgøres tillige aarlig og oftere, naar Forandring sker, i Statstidenden. Ved Sø- og Handelsretten i København finde de om Stævningsmænd ved Landsretterne givne Regler tilsvarende Anvendelse.

§ 59.

Ved Anordning gives der en Instruks for Stævningsmænd.

Enhver Stævningsmand afgiver til vedkommende Retsformand eller Underretsdommer en højtidelig Erklæring om, at han med Troskab og Samvittighedsfuldhed vil opfylde de Pligter, der paahvile ham efter nærværende Lov og den ham meddelte Instruks. Formen for denne Erklæring fastsættes af Justitsministeren. Dommeren i Retskredsen har at vejlede Stævningsmændene med Hensyn til deres Pligter.

§ 60.

Det underordnede Personale ved Højesterets, Landsretternes, Sø- og Handelsrettens og Københavns Byrets Skriverkontorer ansættes af vedkommende Rets Formand.

Kapitel 5.

Tilfælde, hvor Rettens Personer skulle eller kunne vige deres Sæde.

§ 61.

Ingen maa handle som Dommer i en Sag, naar han

- 1) selv er Part i Sagen eller er interesseret i dens Udfald eller, hvis det er en Straffesag, er forurettet ved Forbrydelsen;
- 2) er beslægtet eller besvogret med nogen af Parterne i en borgerlig Sag eller med Sigtede i en Straffesag i op- eller nedstigende Linie eller i Sidelinien saa nær som Søskendebrødre, eller er en af Parternes eller Sigtedes Ægtefælle, Værge, Kurator, Adoptiv- eller Plejefader, Adoptiv- eller Plejesøn;
- 3) er gift med eller beslægtet eller besvogret i op- eller nedstigende Linie eller beslægtet i Sidelinien saa nær som Søskende med nogen i en borgerlig Sag optrædende Sagfører eller anden Rettergangsfuldmægtig for en af Parterne eller med den forurettede i en Straffesag eller dennes Rettergangsfuldmægtig eller med nogen i en saadan Sag optrædende Anklager eller Politiembedsmand eller Forsvarer for Sigtede;
- 4) har aflagt Vidnesbyrd eller været Syns- eller Skønsmand i Sagen eller har handlet i den, hvis det er en borgerlig Sag, som Sagfører eller i øvrigt som Rettergangsfuldmægtig for nogen af Parterne, og hvis det er en Straffesag, som Politiembedsmand, Anklager, Forsvarer eller Rettergangsfuldmægtig for den forurettede;
- 5) har handlet i Sagen i den underordnede Instans som Dommer eller, hvis det er en Straffesag, som Nævning.

Nr. 53. Lov af 26. Marts om Rettens Pleje.